

ŠUMSKA PEDAGOGIJA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Andrea Katanović Babić, OŠ „Vladimir Nazor“ Križevci

Jedno je vodilo drugome, tako bi se najkraće mogla opisati priča o tome kako je šumska pedagogija pronašla put do vrata križevačke školske knjižnice. Sudjelovanjem u projektu *Čitanje ne poznaje granice* ostvarena je vrijedna suradnja sa školom iz okolice Ljubljane, koja već godinama uspješno primjenjuje principe šumske pedagogije. Kroz tu suradnju knjižničarka je dobila uvid u njihov motivirajuć i inspirativan rad u području šumske pedagogije.

U sklopu *Erasmus* programa dogovorena je suradnja za *job shadowing* jer su i sami prepoznali potrebu učenika za boravkom u prirodi. Riječ je o potrebi koja se u prethodnim generacijama zadovoljavala tako da su djeca boravila vani i do kasnih večernjih sati, dok ih se danas, u digitalno doba, često mora doslovno potaknuti da izađu iz kuće.

Šumska pedagogija omogućuje oblik učenja u kojem se kroz neposredan kontakt s prirodom, istraživanje te osjetilno iskustvo potiču kreativno izražavanje i stvaralaštvo. U radu školske knjižnice takav se pristup pokazao osobito poticajnim za razvoj čitalačkih navika, mašte i usmenog izražavanja učenika. Provodi se kroz niz aktivnosti koje povezuju književnost, boravak u prirodi i iskustveno učenje. Među njima se ističu šumske pričaonice, čitateljski piknici te stvaralačke radionice temeljene na književnim djelima. Šumska pedagogija ispreplela se i s projektom *Čitanje ne poznaju granice* pa su tako njihov zadnji književni susret u Sloveniji proveli na terenu, tj. u posjetu Arboretumu *Volčji potok*.

| **Završni susret i stvaralačke aktivnosti u slovenskom arboretumu**

U školskoj knjižnici provode se aktivnosti u kojima se šumska pedagogija primjenjuje kao poticaj za stvaralačko izražavanje.

Terenske pričaonice

Tijekom terenskih pričaonica učenici su kroz pripovijedanje upoznali načine na koje različite šumske

životinje iskazuju naklonost, zajedništvo i brigu jedni za druge. U pričama su se pojavljivali ježevi, lisice, vukovi, ptice, pauci i druge životinje, a učenici su kroz razgovor otkrivali zanimljivosti o njihovom životu. Posebna pažnja posvećena je lokalnim narodnim predajama i običajima, poput priča koje objašnjavaju određene prirodne pojave ili simboliku u životu životinja. U svakoj pričaonici učenici sudjeluju u aktivnostima koje ih potiču na pripovijedanje, stvaralačko prepričavanje ili dramske improvizacije, čime se dodatno razvijaju kreativnost i izražajnost.

Tijekom šetnji učenici također upoznaju prirodne značajke Ratarske šume, obližnje šume u kojoj najčešće provodimo aktivnosti. Na taj način, književni sadržaj priča povezuje se s iskustvenim učenjem i promatranjem prirode, čime se potiče aktivno i cjelovito razumijevanje okoliša.

| **Šumske aktivnosti**

Čitateljski piknik

Jedna od aktivnosti kojom se potiče čitanje iz užitka jest čitateljski piknik. Učenici čitaju slikovnice i kraće tekstove u prirodi, najčešće na dekama postavljenima u šumi ili obližnjem školskom parku. Takvo okruženje omogućuje opuštenu atmosferu u kojoj učenici čitanje doživljavaju kao ugodno iskustvo. Nakon čitanja slijedi klasični razgovor o pročitanome. Učenici

dijele svoje dojmove i povezuju događaje iz priče s vlastitim iskustvom boravka u prirodi. Time se razvijaju vještine razumijevanja teksta, usmenog izražavanja i interpretacije. Čitateljski piknik pokazao se kao vrlo učinkovit način poticanja interesa za knjigu jer učenici čitanje povezuju s pozitivnim emocijama i zajedničkim druženjem. Naslovi koji se čitaju pomno su odabrani, radi se o pustolovnim knjigama i putopisima, tekstovima koji sadrže slikovite opise prirode.

| Štapići za pripovijedanje

Kreativna radionica prema djelu *Ježeva kućica*

Šumska pedagogija primijenjena je i u radu na književnom djelu *Ježeva kućica* Branka Ćopića. Aktivnost je provedena s polaznicima izvannastavne aktivnosti *Mala škola pripovijedanja* u nekoliko nastavnih sati koji su uključivali istraživanje prirode, kreativni rad i dramsko izražavanje.

U prvom dijelu učenici su u školskom parku prikupljali prirodne materijale poput grančica, lišća, češera i kore drveta te su ih promatrali i razvrstavali. U sljedećem koraku, od prikupljenih materijala izrađivali su lutke koje su predstavljale likove iz priče. Kreativni rad poticao je maštu, finu motoriku i suradnju među učenicima. Nakon toga učenici su navedeno djelo adaptirali u igrokaz. Raspravljali su o sadržaju i poruci djela, preoblikovali tekst u dijaloge i podijelili uloge. Aktivnost je završila izvedbom lutkarskog igrokaza pred razredom, čime su učenici razvijali komunikacijske vještine i samopouzdanje u javnom nastupu.

Stvaralačko pripovijedanje prema tekstu *Sretna sjenka*

Primjer aktivnosti koja povezuje književni tekst, prirodu i stvaralačko pripovijedanje je rad na tekstu *Sretna sjenka* autora Stjepana Lice. Aktivnost je provedena s učenicima drugih razreda kroz interpretativno čitanje, boravak u prirodi i kreativno pripovijedanje. Nakon čitanja i razgovora o doživljaju teksta učenici su u obližnjoj šumi promatrali prirodu i prikupljali prirodne predmete poput listova, žireva ili komadića kore. Jedan razred izrađivao je čarobne štapiće za pripovijedanje, a drugi je uz pomoć grančica i listova izrađivao lutkice. Osmišljavali su i pripovijedali priče na temelju predmeta koji su se nalazili na štapićima te su u parovima izvodili scenske improvizacije. Takav način rada potiče razvoj mašte, govora i sposobnosti pripovijedanja pred skupinom.

| Izrada lutkica od prirodnih predmeta

Primjena šumske pedagogije u radu školske knjižnice pokazuje se kao iznimno učinkovit način poticanja čitanja, pripovijedanja i kreativnog izražavanja učenika. Boravak u prirodi stvara opušteno i poticajno okruženje u kojem učenici lakše razvijaju interes za knjigu i književnost.